Ostrowo nad Gopłem

Działalność gospodarczo-społeczna Kółka Rolniczego w Ostrowie nad Gopłem

Kółko Rolnicze w Ostrowie nad Gopłem powstało 3 maja 1892 roku. Już sama data powstania Kółka wskazuje, iż na jego forum dyskutowano nie tylko o kwestii rozwoju lokalnego rolnictwa, ale także poruszano tematy społeczne i patriotyczne. W jego skład wchodzili gospodarze z takich wiosek jak Mietlica, Złotowo, Ostrówek, Popowo, Ostrowo, Orpikowo, Witowice, Witowiczki Karsk, Łabędzin (do 1921 roku Maryanowo), Kaspral, Leszcze, Jurkowo, Jerzyce, Rzeczyca.

Zanim gospodarze z wymienionych miejscowości powołali do życia własną organizację zrzeszali się w Kole chełmieckim - najstarszej tego typu organizacji w Gminie Kruszwica i jednej z najstarszych na całych Kujawach. Inicjatorami powołania odrębnej instytucji byli przedstawiciele lokalnego ziemiaństwa (Trzcińscy z Popowa i Ostrowa, Mlicki z Ostrówka) oraz proboszcz parafii ostrowskiej - ks. Kasper Pasztalski (jego grób znajduje się na ostrowskim cmentarzu tuż przy wejściu). Pierwszym w historii Kółka prezesem został dr Tadeusz Trzciński z Popowa, a następnie do 1911 roku ks. Pasztalski. W czasie I wojny światowej prezesował organizacji ks. Stankowski (był on też m.in. kapelanem Baonu Nadgoplańskiego, formacji która dzielnie walczyła w Powstaniu Wielkopolskim). Najdłużej jednak Kółku prezesował ks. Mieczysław Strehl (lata 1919-39). Proboszcz ostrowski po wojnie nie wrócił niestety na swoją parafię, gdyż zmarł zamęczony przez hitlerowców w Dachau w 1941 roku.

Spotkania członków nie odbywały się w jednym, stałym miejscu, ale u poszczególnych gospodarzy. Na zebraniach członkowie odczytywali przygotowane przez siebie referaty. Jak w sprawozdaniu z działalności Kółka wspomniał ks. Pasztalski *„na każdem zebraniu p. dr Juliusz Trzciński miewał pouczające wykłady o rozmaitych przedmiotach z gałęzi gospodarstwa. Przedmiot zaś wybrany umiał przedstawić obecnym tak, że go z natężoną słuchano uwagą, a ponieważ był na czasie odpowiednio do pory podanej, był pożądanym i nie bez korzyści dla słuchaczy”.*

Co miało oznaczać, iż gruntownie wykształcony Juliusz Trzciński, przekazywał swą ogromną wiedzę innym gospodarzom jak odpowiednio gospodarować by praca przynosiła zamierzone rezultaty. Warto wskazać, iż już wówczas dla poprawy efektu uprawy roślin gospodarze stosowali nawozy sztuczne zamiast dotychczas używanego naturalnego kompostu. Lepsze plony gospodarze osiągali także dzięki zastosowaniu w swoim gospodarstwie nowoczesnych maszyn takich jak siewniki, w tym siewniki dwurzędowe. Ks. Pasztalski wskazał także, że gospodarze chętniej hodowali bydło, a mleko odstawiali do mleczarń w Jerzycach, Brześciu i Chełmcach. Dzięki zrzeszeniu w Kółku Rolniczym członkowie częściej ubezpieczali się na wypadek klęsk żywiołowych takich jak pożary czy gradobicie, przez co minimalizowali swoje ewentualne straty. Ze sprawozdania następnego prezesa Kółka ks. Stankowskiego wynika, iż gospodarze prenumerowali Poradnik Gospodarski, pismo to było oficjalnym organem samorządu rolniczego. W czasopiśmie poruszano tematy dotyczące mądrego gospodarowania. Fakt prenumerowania gazet wskazuje, iż nie tylko warstwa szlachecka, ale i chłopska była piśmienna. Swoje produkty w owym czasie gospodarze odstawiali do Cukrowni w Kruszwicy, a mleko do Jerzyc i Brześcia.

Kółko Rolnicze w Ostrowie było nie tylko organizacją stricte gospodarczą. Jej członkowie działali też na niwie społecznej i patriotycznej. Na powstałym w 1928 roku sztandarze tej organizacji widniał napis ***Kółko Rolnicze w Ostrowie nad Gopłem 3.5.1892-1928***, a na odwrocie wizerunek Matki Boskiej Częstochowskiej i napis ***Błogosław Matko ojczyste łany i kraj kochany***.
Od 1930 roku przy Kółko działał męski i żeński zespół Przysposobienia Rolniczego, który prowadził własne poletka doświadczalne. Bardzo ważnym faktem dla zwiększenia swojej wiedzy były wyjazdy przedstawicieli na zjazdy powiatowe Kółek Rolniczych czy wycieczki do stacji doświadczalnych.
W lutym 1939 roku wybrano ostatni Zarząd Kółka, w którego skład wchodzili: prezes- ks. Mieczysław Strehl, wiceprezes- Sylwester Rydz, sekretarz- Józef Malinowski, zastępca sekretarza- Franciszek Kępski, skarbnik- Józef Słabęcki, zastępcy skarbnika- Wojciech Hey, Władysław Stanny. Tuż przed wybuchem wojny Kółko uchwaliło zbiórkę na Fundusz Obrony Narodowej i Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej. Wraz z wybuchem II wojny światowej organizacja przestała funkcjonować w swoim pierwotnym wydaniu, ks. Strehl zmarł w Dachau, Juliusz Trzciński został rozstrzelany w październiku 1939, a wielu gospodarzom po wojnie odebrano ziemię lub w najle ości społecznej.

s Kółka Rolniczego w Ostrowie nad
owie

Ks. Proboszcz Kasper Pasztalski

Ks. Proboszcz Kazimierz Stankowski